

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การจัดการฟาร์มโคนมในระบบการเลี้ยงทั่วไปและระบบการเลี้ยงตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ในอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรการจัดการฟาร์มโคนมการจัดการฟาร์มตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ตลอดจนปัญหาการจัดการฟาร์มโคนมในระบบการเลี้ยงทั่วไปและตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์
2. ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้
 - ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของเกษตรกร
 - ตอนที่ 2 สภาพการจัดการฟาร์มโคนม
 - ตอนที่ 3 การจัดการฟาร์มตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์
 - ตอนที่ 4 ปัญหาการจัดการฟาร์มโคนม

ชื่อ-นามสกุลเกษตรกร.....
 บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ.....
 จังหวัด หมายเลขโทรศัพท์
 วัน เดือน พ.ศ. (วันที่ให้สัมภาษณ์)

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของเกษตรกร

1. เพศ [.....] 1) ชาย [.....] 2) หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับการศึกษา
 - [.....] 1) ไม่ได้เรียนหนังสือ [.....] 2) ประถมศึกษา
 - [.....] 3) มัธยมศึกษาตอนต้น [.....] 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย
 - [.....] 5) อนุปริญญา/ปวส. [.....] 6) ปริญญาตรีขึ้นไป
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด คน (ให้นับรวมตัวท่านด้วย)

5. จำนวนแรงงานที่ท่านใช้ในการเลี้ยงโคนมมาจาก

[.....] 1) จำนวนแรงงานครัวเรือนที่เลี้ยงโคนม..... คน

[.....] 2) จำนวนแรงงานจ้างที่เลี้ยงโคนม..... คน

6. ประสบการณ์การเลี้ยงโคนมของท่าน

6.1 โคนมทั่วไป.....ปี

6.2 โคนมอินทรีย์.....ปี

7. เหตุผลในการเลี้ยงโคนมสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

[.....] 1) ได้รับการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม [.....] 2) เจ้าหน้าที่สนับสนุน

[.....] 3) การเกษตรอื่นๆไม่ประสบผลสำเร็จ [.....] 4) เป็นอาชีพที่มั่นคง

[.....] 5) อาชีพผลตอบแทนสูง [.....] 6) อยากเปลี่ยนอาชีพ

[.....] 7) เพื่อนเกษตรกรชักชวน [.....] 8) อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. ท่านได้รับความรู้ในเรื่องการเลี้ยงโคนมจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....] 1) บรรพบุรุษที่สืบทอดกันมา [.....] 2) เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอ/จังหวัด

[.....] 3) ผู้นำท้องถิ่น/ผู้นำหมู่บ้าน [.....] 4) เพื่อนเกษตรกรด้วยกันเอง

[.....] 5) วิทยุ / โทรทัศน์ [.....] 6) เอกสารเผยแพร่ต่างๆ

[.....] 7) อื่นๆ (ระบุ)

9. ท่านได้รับความสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือไม่

[.....] 1) ได้รับ [.....] 2) ไม่ได้รับ (ถ้าตอบข้อนี้ให้ไปตอบข้อที่ 11)

10. ท่านต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุนหรือเพิ่มเติมในเรื่องใดบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....] 1) ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม [.....] 2) ด้านเงินทุน

[.....] 3) ด้านพันธุ์สัตว์ [.....] 4) ด้านการตลาด

[.....] 5) อื่นๆ (ระบุ)

11. ท่านเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบจากสารเคมีส่งผลกระทบต่อตัวท่านและสิ่งแวดล้อมหรือไม่

[.....] 1) เคยได้รับข่าวสาร

[.....] 2) ไม่เคยได้รับข่าวสาร

12. ท่านเคยได้รับข่าวสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมอินทรีย์หรือไม่

[.....] 1) เคยได้รับข่าวสาร

[.....] 2) ไม่เคยได้รับข่าวสาร

13. กรณีที่ท่านเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยง ไก่ ไก่ที่ได้รับจากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....] 1) เพื่อนบ้าน	[.....] 2) ผู้นำชุมชน
[.....] 3) เจ้าหน้าที่รัฐ	[.....] 4) เจ้าหน้าที่เอกชน
[.....] 5) เอกสาร/สิ่งพิมพ์	[.....] 6) สื่อต่างๆเช่นวิทยุโทรทัศน์
[.....] 7) อื่นๆ (ระบุ)	

สำหรับผู้เลี้ยงไก่ ไก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

14. เหตุผลที่ท่านตัดสินใจเลี้ยงไก่ ไก่

[.....] 1) ต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	[.....] น้อย [.....] ปานกลาง [.....] มาก
[.....] 2) เพื่อสุขภาพของตนเอง	[.....] น้อย [.....] ปานกลาง [.....] มาก
[.....] 3) เพื่อสุขภาพของผู้บริโภค	[.....] น้อย [.....] ปานกลาง [.....] มาก
[.....] 4) ราคาสูงกว่าการผลิตแบบปกติ	[.....] น้อย [.....] ปานกลาง [.....] มาก
[.....] 5) อื่นๆ (ระบุ)	[.....] น้อย [.....] ปานกลาง [.....] มาก

15. อาชีพหลักของท่าน (ตอบเพียงคำตอบเดียว)

[.....] 1) ทำนา	[.....] 2) ค้าขาย
[.....] 3) ทำไร่-ทำสวน	[.....] 4) เลี้ยงไก่ ไก่
[.....] 5) รับจ้างทั่วไป	[.....] 6) รับราชการ
[.....] 7) อื่นๆ (ระบุ)	

16. อาชีพรองของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....] 1) เลี้ยงไก่ ไก่	[.....] 2) รับจ้างทั่วไป
[.....] 3) ทำไร่ - ทำสวน	[.....] 4) อื่นๆ (ระบุ)

17. พื้นที่สำหรับทำฟาร์มทั้งหมด ไร่

[.....] 1) ที่ดินของตนเอง	ไร่
[.....] 2) เช่าที่ดินบางส่วน	ไร่
[.....] 3) เช่าที่ดินทั้งหมด	ไร่

19. รายได้รวมจากการเลี้ยงไก่ ไก่ต่อปี

[.....] 1) ต่ำกว่า 300,000 บาท	[.....] 2) 300,000 – 350,000 บาท
[.....] 3) 350,000–400,000 บาท	[.....] 4) 400,000 – 450,000 บาท
[.....] 7) 450,000 – 500,000 บาท	[.....] 6) 500,000 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการฟาร์มโคนม

2.1 ด้านพันธุ์โคนม

2.1.1 พันธุ์โคนม

[.....] 1) พันธุ์โฮลสไตน์-ฟรีเชียน

[.....] 2) ลูกผสมโฮลสไตน์-ฟรีเชียน

[.....] 3) พันธุ์เจอร์ซี่ (Jersey)

[.....] 4) ลูกผสมพันธุ์เจอร์ซี่ (Jersey)

[.....] 5) พันธุ์บราวน์สวิส

2.1.2 จำนวนโคนมทั้งหมดตัว

ประเภท	จำนวน (ตัว)
1.ลูกโค	
2.โครุ่น	
3.โคสาว	
4.โครีดนม	
5.โคแห้งนม	
6.ลูกโคเพศผู้	
7.โคพ่อพันธุ์	

2.1.3 แหล่งที่มาของโคนมที่เลี้ยง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....]1) จากแม่พันธุ์ในฟาร์ม

[.....]2) หน่วยงานราชการสนับสนุน

[.....]3) ซื้อจากฟาร์มเพื่อนบ้าน

[.....]4) ซื้อจากฟาร์มเอกชน

2.2 ด้านพื้นที่ฟาร์มและโรงเรือนเลี้ยงโคนม

2.2.1 ลักษณะพื้นที่ในการเลี้ยงฟาร์มโคนม

[.....]1) ที่ราบลุ่ม

[.....]2) ที่ดอน

[.....]3) มีราบลุ่มสลับกับที่ดอน

2.2.2 ขนาดพื้นที่ฟาร์มโคนม ตารางวา (1ไร่=400 ตารางวา)

2.2.3 พื้นที่แปลงหญ้า.....ไร่

2.2.4 ที่ตั้งฟาร์มโคนมห่างจากศูนย์รับนม กิโลเมตร

2.2.5 จำนวนโรงเรือน หลัง

2.2.6 ประเภทของโรงเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....]1) สำหรับลูกโค	[.....]2) สำหรับโครุ่น
[.....]3) สำหรับโคสาว	[.....]4) สำหรับแม่โครีดนม
[.....]5) สำหรับแม่โคแห้งนม	[.....]6) สำหรับกักโคป่วย

2.2.7 ลักษณะของโรงเรือน

[.....]1) สร้างตามมาตรฐานฟาร์มโคนม	[.....]2) สร้างแบบเพิงง่ายๆ

2.2.8 รูปแบบโรงเรือน

[.....]1) ยื่นโรง	[.....]2) ปล่อยบนลาน

2.2.9 พื้นโรงเรือน/คอกพักแม่โครีดนม

[.....]1) คอนกรีต	[.....]2) พื้นดิน	[.....]3) อื่นๆ (ระบุ)

2.2.10 วัสดุที่ใช้ก่อสร้างโรงเรือน/คอกพักแม่โครีดนม

[.....]1) ไม้	[.....]2) เหล็ก	[.....]3) ลวดหนาม

2.3 ด้านอาหาร

2.3.1 อาหารที่เลี้ยงโคนม

[.....]1) ให้อาหารหยาบเพียงอย่างเดียว	[.....]2) ให้อาหารหยาบและอาหารข้น

2.3.2 ประเภทของอาหารหยาบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....]1) หญ้าสด	[.....]2) หญ้าแห้ง
[.....]3) หญ้าหมัก	[.....]4) ฟางข้าว
[.....]5) ต้นข้าวโพด	[.....]6) อื่นๆ (ระบุ)

2.3.3 แหล่งที่มาของอาหารหยาบ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....]1) จากการเพาะปลูกภายในฟาร์ม
[.....]2) จากการจัดซื้อ
[.....]3) จากพื้นที่สาธารณะ

2.3.4 รูปแบบการให้อาหารหยาบ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....]1) ให้หญ้าสดเพียงอย่างเดียว
[.....]2) ให้หญ้าสด/ข้าวโพดหมัก
[.....] 3) ให้หญ้าสด/หญ้าแห้ง/ฟางข้าว/วัสดุเศษเหลือทางการเกษตร

2.3.5แหล่งที่มาของอาหารชั้น

- [.....]1) ซื้อวัตถุดิบมาผสมเองภายในฟาร์ม
- [.....]2) ซื้ออาหารชั้นจากสหกรณ์
- [.....]3) ซื้ออาหารชั้นจากศูนย์รับนม
- [.....]4) ซื้ออาหารชั้นจากบริษัท
- [.....]6) ซื้ออาหารชั้นจากฟาร์มเพื่อนบ้าน

2.4ด้านการจัดการรีดนม

2.4.1การตรวจสอบคุณภาพน้ำนม

- [.....]1) ตรวจสอบทุกครั้ง
- [.....]2) ตรวจสอบเป็นครั้งคราว

2.4.2วิธีการรีดนม

- [.....]1) รีดนมด้วยมือ
- [.....]2) รีดนมด้วยเครื่องรีด
- [.....]3) รีดนมด้วยมือและเครื่องรีด

2.4.3ช่วงเวลาในการรีดนม

- [.....]1) เช้าเพียงอย่างเดียว
- [.....]2) เย็นเพียงอย่างเดียว
- [.....]3) เช้าและเย็น

2.4.4ช่วงเวลาในการส่งนม

- [.....]1) หลังจากรีดนมเสร็จภายในระยะเวลาครึ่งชั่วโมง
- [.....]2) หลังจากรีดนมเสร็จภายในระยะเวลา 1 ชั่วโมง
- [.....]3) หลังจากรีดนมเสร็จภายในระยะเวลา > 1 ชั่วโมง

2.4.5 วิธีการขนส่งนม

- [.....]1) ขนส่งด้วยรถตัวเอง
- [.....]2) ขนส่งโดยรถผู้อื่น

2.4.6 ระยะเวลาการขนส่งน้ำนมไปยังศูนย์รับนม

- [.....]1) ต่ำกว่า 30 นาที
- [.....]2) มากกว่า 30 นาที - 1 ชั่วโมง
- [.....]3) มากกว่า 1 ชั่วโมง

ตอนที่ 3 การจัดการฟาร์มตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์

ประเด็นการจัดการ	ระดับการปฏิบัติของเกษตรกร				
	1	2	3	4	5
1. แหล่งที่มาของสัตว์					
โคนมทั้งหมดเกิดในฟาร์มตนเอง					
2. การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้เป็นระบบปศุสัตว์อินทรีย์					
2.1 เลี้ยงแม่โคที่จะคลอดลูกในระบบอินทรีย์มาไม่น้อยกว่า 9 เดือน					
2.2 เลี้ยงแม่โคในพื้นที่ก่อนรีดนม 1 ปี					
3. อาหารสัตว์					
3.1 อาหาร โคนมทุกชนิดมาจากการเกษตรอินทรีย์					
3.2 เลี้ยงโดยอาหารหยาบเป็นหลักไม่น้อยกว่า 70 เปอร์เซ็นต์					
3.3 พืช สัตว์ แร่ธาตุธรรมชาติไม่ผ่านกระบวนการเคมี					
3.4 ไม่ใช้สารเคมีสังเคราะห์ในอาหารสัตว์					
4. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์					
4.1 ให้สัตว์แข็งแรงด้วยการจัดสวัสดิภาพสัตว์ความเป็นอยู่ที่ดีอย่างเหมาะสม					
4.2 ขยายพันธุ์โดยวิธีธรรมชาติหรือผสมเทียม					
4.3 จัดการถ่ายพยาธิภายในภายนอกโดยการใช้สมุนไพร					
4.4 จัดการปล่อยและเปลี่ยนแปลงหญ้าแบบหมุนเวียน					
4.5 ใช้สมุนไพรหรือยาแผนโบราณเพื่อการรักษาโรค					
5. การจัดการฟาร์ม					
5.1 คำนึงถึงความปลอดภัยของอาหาร ใช้สารทำความสะอาดที่อนุญาตให้ใช้					
5.2 ถังที่บรรจุน้ำนมระบุคำว่า น้ำนมอินทรีย์					
6. โรงเรือนและการเลี้ยงปล่อย					
6.1 มีโรงเรือนที่กันแดด กันฝนสาด มีแสงสว่าง และระบายอากาศตามธรรมชาติ					
6.2 มีพื้นที่ให้สัตว์อยู่อย่างเพียงพอ ไม่หนาแน่น					
6.3 มีความสะอาดในการกินอาหาร น้ำ คอกสะอาด มูลสัตว์ไม่หมักหมม					

ตอนที่ 3 การจัดการฟาร์มตามมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ (ต่อ)

ประเด็นการจัดการ	ระดับการปฏิบัติของเกษตรกร				
	1	2	3	4	5
7. การจัดการของเสีย					
7.1 นำมูลไปทำปุ๋ยหมัก					
7.2 หลีกเลี้ยงการเผาทำลายของเสีย					
8. การจัดเก็บบันทึกข้อมูล					
8.1 ทำแผนการผลิตโคนมอินทรีย์					
8.2 มีฐานข้อมูลฝูงโคนม ทะเบียนประวัติสัตว์ทุกตัวต้องมีหมายเลขประจำตัว					
8.3 มีเอกสารปัจจัยการผลิต แหล่งที่มา จำนวนที่นำเข้า					
8.4 มีเอกสารการดูแลสุขภาพสัตว์					
8.5 มีเอกสารการผลิตน้ำนมและการจำหน่ายน้ำนมดิบ					

ตอนที่ 4 ปัญหาการจัดการฟาร์มโคนม

ปัญหาการจัดการฟาร์มโคนมของเกษตรกร	เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมทั่วไป				เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมอินทรีย์			
	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก	ไม่มี	น้อย	ปานกลาง	มาก
1. พื้นที่เลี้ยงสัตว์								
1.1 องค์ประกอบของฟาร์ม								
- ทำเลที่ตั้งฟาร์ม								
- ลักษณะฟาร์ม								
- ลักษณะของโรงเรือน								
1.2 การจัดการฟาร์ม								
- การจัดการโรงเรือน								
- การจัดการด้านบุคลากร								
- คู่มือการจัดการฟาร์มโคนม								
- การบันทึกข้อมูล								
- การจัดการด้านอาหาร								

4.1 ปัญหาการจัดการฟาร์มโคนม(ต่อ)

ปัญหาการจัดการฟาร์มโคนมของ เกษตรกร	เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมทั่วไป				เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมอินทรีย์			
	ไม่มี	น้อย	ปาน กลาง	มาก	ไม่มี	น้อย	ปาน กลาง	มาก
2. พันธุ์โคนม								
- ขาดความรู้ในการคัดเลือกพันธุ์								
- ขาดแหล่งผลิตลูกโคนม								
- ลูกโคนมราคาแพง								
3. อาหารโคนม								
- ขาดความรู้เรื่องอาหารและการให้อาหารอย่างเหมาะสม								
- แหล่งที่มาวัตถุดิบอาหารสัตว์ไม่ชัดเจน								
- อาหารโคนมทั่วไปมีราคาสูง								
4. ผลิตน้ำนมดิบ การเก็บรักษา และการขนส่ง								
- การผลิตน้ำนมดิบ								
- คุณภาพน้ำนมดิบ								
- การเก็บรักษาน้ำนมดิบก่อนขนส่ง								
- การขนส่งน้ำนมดิบ								
5. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์								
- การป้องกันและควบคุมโรค								
6. การบริหารการจัดการ								
- ขาดแคลนเงินทุนในการเลี้ยงโคนม								
- ขาดความรู้ในการจัดการ การเลี้ยงดู และการขายน้ำนมดิบ								
- ราคาน้ำนมที่ขายมีราคาถูก								
- ไม่มีแหล่งขายน้ำนม								
- ตลาดอินทรีย์ไม่ชัดเจน								